

OPDRACHT

FCL: 62100205
ECL: 34296

Naam: **Verlichting**

Onderwerp:

Soort: Grote opdracht

Opdracht

Actie volgens concern:

Algemeen: is uitbesteed aan Citytec. Zie kruisjeslijst 'flexibele gemeente' nr 21: aan Citytec wordt de vraag voorgelegd om scenario's te presenteren die leiden tot substantieel (>100.000) lagere uitgaven.

Actie volgens R&B:

Aan Citytec wordt gevraagd om verschillende scenario's uit te werken die leiden tot een structurele kostenbesparing. Hierbij gaat het niet om het actualiseren van het contract. Gedacht kan worden aan minder verlichting, of verlichting uit zetten.

Het in de opdracht genoemde bedrag is niet onderbouwd. Het is ongeveer 10% van het totaal dat we jaarlijks aan verlichting uitgeven.

Doelstelling verlichting

Verlichting wordt met name toegepast langs openbare wegen en (fiets-) paden. Hiermee wil de gemeente het volgende bereiken:

- Vergroten verkeersveiligheid
- Vergroten sociale veiligheid
- Verkleinen criminaliteit (inbraken e.d.)
- Verkleinen vandalisme

Deze doelstellingen zijn in dit onderzoek niet ter discussie gesteld. Wel is er onderzocht of er scenario's denkbaar zijn waarbij met de inzet van minder of andere verlichting goedkoper gewerkt kan worden en wat de invloed dan is op de genoemde doelstellingen.

Voor de verlichting zijn landelijke richtlijnen van toepassing. Het is geen verplichting om hier aan te voldoen, maar wel aan te bevelen. Dit met name weer vanwege de bovenstaande doelstellingen. In de richtlijnen komen de volgende punten naar voren:

- Lichtsterkte, deze is onder ander afhankelijk van de verkeersintensiteit en de soorten verkeer (voetgangers, fietsers, auto's)
- Gelijkmatische verdeling verlichting

- Wenselijkheid om met verlichting een verandering in verkeerssituatie aan te geven (bochten, drempels, kruisingen, uitritten, etc).

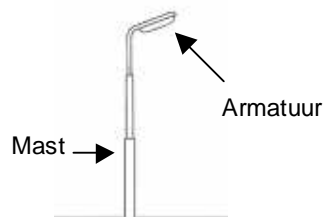
Hieronder wordt allereerst de situatie van de verlichting in de gemeente Woerden toegelicht. Vervolgens zijn er een aantal scenario's uitgewerkt. Tot slot zijn de financiële consequenties in een overzicht weergegeven met daarbij een advies over de te kiezen variant.

Huidige situatie

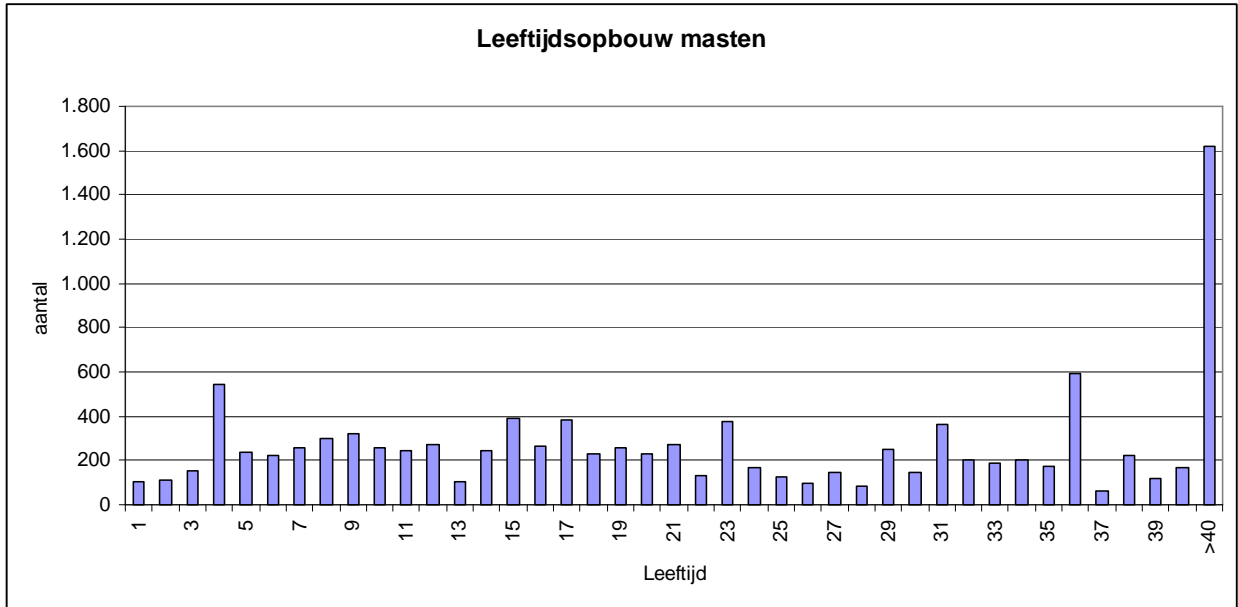
De gemeente Woerden heeft ruim 11.000 lichtpunten. De masten en armaturen zijn in eigendom en beheer bij Citytec. In feite neemt de gemeente het product "licht" van Citytec af. Hiervoor krijgt de gemeente de volgende kosten in rekening gebracht.

		Werkelijke kosten 2010
Kapitaallasten	armaturen	€ 420.722,87
	masten	€ 399.392,85
Leeftijdscorrectie		€ 386.438,51-
Onderhoud	masten	€ 52.072,83
	armaturen	€ 71.014,25
Storingen	masten	€ 31.536,79
	armaturen	€ 65.790,77
Beheer		€ 58.012,29
Energie		€ 101.250,41
Periodiek aansluitdienst		€ 91.304,74
Energiebelasting		€ 20.731,97
Totaal		€ 925.391,26
Aantal	masten	10.840
	armaturen	11.175

In de tabel staat een leeftijdscorrectie. Dit is een indexatiekorting en een leeftijds korting die de gemeente ontvangt voor masten en armaturen die reeds afgeschreven zijn. De masten worden financieel in een periode van 30 jaar afgeschreven. Vervolgens is het technisch nog vaak mogelijk om de masten te laten staan totdat ze gemiddeld 40 jaar oud zijn. In de periode tussen de 30 en 40 jaar profiteert de gemeente van een leeftijds korting. Als de masten aan het einde van de technische levensduur zijn dan worden ze weer vervangen en begint de cyclisch opnieuw. De levensduur van de masten is een gemiddelde. Uiteraard worden de masten pas vervangen als ze ook daadwerkelijk versleten zijn. Voor de armaturen geldt hetzelfde principe. Echter bij de armaturen wordt een afschrijftermijn van 15 jaar en een gemiddelde technische levensduur van 20 jaar gehanteerd.

In de afgelopen jaren is er terughoudend omgegaan met het vervangen van masten. Dit heeft er echter ook voor gezorgd dat er de komende jaren meer masten aan vervanging toe zijn en wat dat betreft de kosten dus waarschijnlijk gaan stijgen. In de volgende figuur staat de leeftijdsopbouw van de masten weergegeven.

Masten die ouder zijn dan 40 jaar moeten over het algemeen op korte termijn vervangen worden. In de gemeente Woerden gaat het om circa 1.600 masten. Gemiddeld gezien dienen er 270 masten per jaar vervangen te worden. Dit houdt dus in dat er een onderhoudsachterstand van circa 6 jaar aanwezig is.

Tot slot staat in de volgende tabel weergegeven hoeveel financiële middelen de afgelopen jaren aan de verlichting is uitgegeven.

Jaar	Werkelijke uitgaven verlichting
2008	€ 977.000
2009	€ 970.000
2010	€ 930.000

Het verschil in bedragen tussen 2009 en 2010 is onder andere te verklaren doordat de energiekosten gedaald zijn. De gemeente krijgt namelijk vooruitlopend op een nog af te sluiten contract al lagere energiekosten doorberekend.

Scenario's

Voor de verlichting zijn er 8 scenario's uitgewerkt. Deze staan hieronder beschreven. De gehanteerde aantallen zijn redelijk globaal ingeschat. Als er gekozen wordt voor een bepaald scenario, dan kunnen de hoeveelheden exacter bepaald worden en daarmee ook de financiële consequenties. De financiële consequenties staan verderop weergegeven.

1. Natuurlijke vervanging

Dat wil zeggen uitsluitend vervangen met traditionele voorziening op basis van technische noodzaak. Hierbij wordt voor de masten rekening gehouden met een levensduur van 40 jaar. De armaturen gaan de helft daarvan (20 jaar) mee. Dit scenario houdt in dat de verlichting planmatig onderhouden en vervangen wordt. Dat is in de afgelopen jaren nog niet gebeurd, maar uiteindelijk wel noodzakelijk. De onderhoudsachterstand wordt hierbij geleidelijk weggewerkt. In feite is dit de optie waarbij geen beleidswijzigingen anders dan het uitvoeren van planmatig onderhoud worden doorgevoerd.

Verkeersveiligheid	Lichte verbetering door een goed verlichtingsniveau door planmatig onderhoud
Sociale veiligheid	Lichte verbetering door een goed verlichtingsniveau door planmatig onderhoud
Criminaliteit, vandalisme (inbraken e.d.)	Lichte verbetering door een goed verlichtingsniveau door planmatig onderhoud
Klantvriendelijkheid	Lichte verbetering door een goed verlichtingsniveau door planmatig onderhoud
Richtlijnen	Lichte verbetering door een goed verlichtingsniveau door planmatig onderhoud

Alle 11178 armaturen worden in dit scenario op traditionele wijze vervangen als ze aan het einde van hun technische levensduur zijn.

2. LED verlichting toepassen

Wanneer de verlichting vervangen moet worden, dan wordt Led verlichting toegepast. Hierdoor dalen de energiekosten.

Verkeersveiligheid	Lichte verbetering door een goed verlichtingsniveau door planmatig onderhoud
Sociale veiligheid	Lichte verbetering door een goed verlichtingsniveau door planmatig onderhoud
Criminaliteit, vandalisme (inbraken e.d.)	Lichte verbetering door een goed verlichtingsniveau door planmatig onderhoud
Klantvriendelijkheid	Lichte verbetering door een goed verlichtingsniveau door planmatig onderhoud
Richtlijnen	Lichte verbetering door een goed verlichtingsniveau door planmatig onderhoud

Alle 11178 armaturen worden in dit scenario vervangen voor led-verlichting als ze aan het einde van hun technische levensduur zijn.

3. Het dimmen van verlichting

Dit scenario is uitsluitend rendabel bij de hogere lichtmasten (vanaf 6 meter). Deze hebben een zodanig hoge lichtwaarde dat die kan worden gedimd. Bij de lager masten zal vanwege de lagere lichtwaarde het dimmen nauwelijks effect hebben. Het dimmen gebeurt daarom met name op (wijk-) ontsluitingswegen en industrieterreinen en niet in de woonstraten, omdat in de woonstraten voornamelijk lage masten staan. Het licht van de hoge masten wordt gemiddeld 33% gedimd en dat leidt tot een daling van het energieverbruik van 23%. Hierbij wordt er gedimd vanaf 23.00 uur tot 6.00 uur 's ochtends. De kosten voor de armaturen zijn vanwege het toepassen van dimmers op dit moment hoger dan de traditionele armaturen. In dit scenario wordt er ook rekening mee gehouden dat bij zowel de hoge als ook de lage masten overal bij vervanging Led-verlichting wordt toegepast.

Verkeersveiligheid	Het dimmen van de verlichting gebeurt met name op de verkeersluwe tijden. Hierdoor heeft het nauwelijks effect op de verkeersveiligheid.
Sociale veiligheid	Het dimmen van de verlichting kan een negatief effect hebben op de sociale veiligheid door de lagere lichtsterkte. Waarschijnlijk is dit effect beperkt, doordat mensen nauwelijks merken dat het licht gedimd is.
Criminaliteit, vandalisme (inbraken e.d.)	Door het dimmen van de verlichting kan de criminaliteit toenemen door de lagere lichtsterkte. Echter ook dit effect blijft beperkt, aangezien mensen nauwelijks doorhebben dat het licht gedimd is.
Klantvriendelijkheid	Het dimmen van verlichting kan een negatief effect hebben op het veiligheidsgevoel van mensen, ondanks dat de daadwerkelijke veiligheid er beperkt of niet afneemt.
Richtlijnen	Volgens de richtlijnen is dimmen nog niet toegestaan. Op dit moment worden de richtlijnen geactualiseerd, daarin wordt dimmen hoogstwaarschijnlijk als mogelijkheid opgenomen.

De armaturen worden aan het einde van hun levensduur vervangen op de volgende wijze.

Type	Scenario	Aantal na vervangen
Lage masten (<6 meter)	Led verlichting	Circa 7.500 stuks
Hoge masten (>6 meter)	Led verlichting met dimmer	Circa 3.700 stuks

4. Reductie van het aantal masten

Het binnen de bebouwde kom reduceren van masten is over het algemeen financieel geen goed optie. Vanwege de gewenste gelijkmatige verspreiding en het verlichten van belangrijke punten (kruisingen, bochten, drempels) is een reductie zeer beperkt mogelijk. Bovendien zullen voor de gelijkmatige spreiding de overgebleven masten opnieuw verdeeld en geplaatst moeten worden. De aansluiting hiervan kost in verhouding veel geld.

Buiten de bebouwde kom zijn er wel mogelijkheden. Het is bijvoorbeeld mogelijk om alleen accentverlichting toe te passen. Dit houdt in dat alleen belangrijke punten verlicht worden. Hierbij kan gedacht worden aan kruisingen, bochten en uitritten. Ook in deze optie wordt bij alle overgebleven masten led verlichting toegepast.

Verkeersveiligheid	Het verwijderen van de verlichting heeft een beperkte negatieve invloed op de verkeersveiligheid. Deze invloed is beperkt, omdat de belangrijke punten wel verlicht blijven.
Sociale veiligheid	Het verwijderen van de verlichting zal een negatieve invloed hebben op de sociale veiligheid.
Criminaliteit, vandalisme (inbraken e.d.)	Door het verwijderen van de verlichting kan de criminaliteit en vandalisme toenemen door de donkere stukken.
Klantvriendelijkheid	Waarschijnlijk zullen er klachten komen over te weinig verlichting en gevoel van onveiligheid.
Richtlijnen	Deze optie voldoet niet aan de richtlijnen.

De armaturen worden aan het einde van hun levensduur vervangen op de volgende wijze.

Type	Scenario	Aantal na vervangen
Lage masten (<6 meter)	Led verlichting	Circa 7.500 stuks
Hoge masten (>6 meter)	Led verlichting, in het buitengebied verdwijnen 100 armaturen	Circa 3.600 stuks

5. Toepassen van avondverlichting

Als avondverlichting wordt toegepast betekent dit dat de verlichting 's avonds om 23:30 uur wordt uitgeschakeld en de volgende ochtend om 06:00 uur weer wordt ingeschakeld. Dat betekent een vermindering van bijna 3.000 branduren, hetgeen een daling van de energielasten is van 43%. Per mast vergt het toepassen van avondverlichting een éénmalige actie. In deze optie wordt alleen de verlichting op bedrijventerreinen en in het buitengebied 's nachts uitgeschakeld. Dit in verband met de consequenties voor de veiligheid. Ook in deze optie wordt in alle lichtmasten led-verlichting toegepast.

Verkeersveiligheid	Het 's nachts uitschakelen van de verlichting heeft een negatieve invloed op de verkeersveiligheid. Deze invloed is beperkt, omdat de belangrijke punten in het buitengebied wel verlicht blijven, doorgaande wegen en woonwijken wel verlicht blijven.
Sociale veiligheid	Het 's nachts uitschakelen van de verlichting zal een negatieve invloed hebben op de sociale veiligheid.
Criminaliteit, vandalisme (inbraken e.d.)	Door het 's nachts uitschakelen van de verlichting kan de criminaliteit en het vandalisme toenemen door de donkere stukken.
Klantvriendelijkheid	Doordat masten in het midden van de nacht uit staan, zullen er meer meldingen van storingen komen. Daarnaast zullen er klachten komen over de donkere stukken en zal het gevoel van onveiligheid toenemen.
Richtlijnen	Deze optie voldoet midden in de nacht niet aan de richtlijnen.

De armaturen worden aan het einde van hun levensduur vervangen op de volgende wijze.

Type	Scenario	Aantal na vervangen
Lage masten (<6 meter)	Led verlichting	Circa 7.500 stuks
Hoge masten (>6 meter)	Led verlichting,	Circa 3.400 stuks
	avondverlichting toegepast	Circa 300 stuks

6. Vaste lichtwaarde verlagen (mesopisch licht)

Door het toepassen van een ander type licht kan met een lager energiegebruik ongeveer hetzelfde zicht bereikt worden. Met het verlagen van de vaste lichtwaarde wordt afgeweken van de landelijke richtlijnen. Het toepassen van deze verlichting wordt vaak door mensen als onprettig ervaren. Dit heeft met de volgende punten te maken:

- De kleur van deze verlichting is anders
- De overgang tussen licht en donker en tussen deze verlichting en traditionele verlichting is lastig.
- De omgeving wordt minder verlicht, er zijn dus scherpere randen tussen licht en donker.
- Het is nog onduidelijk of deze verlichting voldoende zicht oplevert. Dit is namelijk deels persoonsafhankelijk en met name ouderen lijken hier moeite mee te hebben.

Daarom is er in dit scenario alleen rekening mee gehouden dat deze verlichting in het buitengebied wordt toegepast. Bij alle overige lichtmasten wordt bij vervanging Led verlichting aangebracht. Deze methode is nog experimenteel. Op dit moment is er één bedrijf die deze verlichting levert.

Verkeersveiligheid	Vanwege de lastige overgang en het mogelijk verminderen van zicht, zal de verkeersveiligheid afnemen.
Sociale veiligheid	Lichte verbetering door planmatig onderhoud, lichtsterkte ongeveer hetzelfde
Criminaliteit, vandalisme (inbraken e.d.)	Lichte verbetering door planmatig onderhoud, lichtsterkte ongeveer hetzelfde
Klantvriendelijkheid	Deze verlichting wordt regelmatig als onprettig ervaren.
Richtlijnen	Deze verlichting past op dit moment niet binnen de richtlijnen.

De armaturen worden aan het einde van hun levensduur vervangen op de volgende wijze.

Type	Scenario	Aantal na vervangen
Lage masten (<6 meter)	Led verlichting	Circa 7.500 stuks
Hoge masten (>6 meter)	Led verlichting	Circa 3.400 stuks
	Lagere lichtwaarde toegepast	Circa 300 stuks

7. Dynamische verlichting

Verlichting kan ook dynamisch gemaakt worden. Met behulp van bewegingsdetectoren kan de verlichting aan gaan. Over het algemeen wordt dit over kilometers lange wegen / fietspaden toegepast. Het geeft vaak een onrustig beeld van lampen die regelmatig aan en uit gaan. Vaak wordt ervoor gekozen om meerdere lampen tegelijk uit en aan te laten gaan. Hiervoor zijn bewegingsdetectoren, stuurkabels en regelkasten nodig. De toepassing hiervan wordt bijvoorbeeld gedaan vanwege flora en fauna doelstellingen. Vanwege de extra benodigde voorzieningen zullen de kapitaallasten van deze verlichting sterk toenemen. Daar staat tegenover dat er lagere energiekosten zijn. In deze optie is de dynamische verlichting toegepast in het buitengebied en langs de hoofdwegen. Overigens is sterk de vraag of deze optie voor de netbeheerder aanvaardbaar is, aangezien het elektriciteitsverbruik onregelmatig wordt. Daarnaast zal het elektriciteitsverbruik op basis van metingen verrekend moeten gaan worden. Dit kan ook kostenverhogend werken.

Verkeersveiligheid	Lichte verbetering door planmatig onderhoud, lichtsterkte ongeveer hetzelfde
Sociale veiligheid	Door veel (tijdelijk) donkere stukken, mogelijk afname sociale veiligheid. Wanneer de verlichting aan gaat, dan is het voor een kwaadwillende het signaal dat er mensen aan komen.
Criminaliteit, vandalisme (inbraken e.d.)	Door veel (tijdelijk) donkere stukken, mogelijk toename criminaliteit, vandalisme. Wanneer de verlichting aan gaat, dan is het voor een kwaadwillende het signaal dat er mensen aan komen.
Klantvriendelijkheid	Dit systeem is onderhoud- en storingsgevoeliger dan de andere systemen. Dat zal tot klachten leiden. Bovendien geeft het regelmatig aan en uitgaan van de verlichting voor omwonenden een onrustig beeld.
Richtlijnen	Voldoet aan de richtlijnen

De armaturen worden aan het einde van hun levensduur vervangen op de volgende wijze.

Type	Scenario	Aantal na vervangen
Lage masten (<6 meter)	Led verlichting	Circa 7.500 stuks
Hoge masten (>6 meter)	Led verlichting	Circa 3.500 stuks
	Dynamische verlichting toegepast	Circa 200 stuks

8. Verlichting op zonne-energie

Het is technisch mogelijk om straatverlichting op zonne-energie te laten werken. Daarbij wordt er vanuit gegaan dat de zonnecel dermate hoeveelheid energie levert, zodat een aansluiting op het elektriciteitsnetwerk niet meer nodig is. Voorwaarde is uiteraard wel dat de mast op een locatie staat waar voldoende lichtinval is. De armaturen met zonnecellen en de benodigde accu's zorgen ervoor dat de aanleg een stuk duurder is, dan traditionele verlichting. Deze verlichting is onderhoud gevoeliger dan traditionele verlichtingen.

Verkeersveiligheid	Lichte verbetering door planmatig onderhoud, lichtsterkte ongeveer hetzelfde
Sociale veiligheid	Lichte verbetering door planmatig onderhoud, lichtsterkte ongeveer hetzelfde
Criminaliteit, vandalisme (inbraken e.d.)	Lichte verbetering door planmatig onderhoud, lichtsterkte ongeveer hetzelfde
Klantvriendelijkheid	Lichte verbetering door planmatig onderhoud, lichtsterkte ongeveer hetzelfde
Richtlijnen	Voldoet aan de richtlijnen

De armaturen worden aan het einde van hun levensduur vervangen op de volgende wijze.

Type	Scenario	Aantal na vervangen
Lage masten (<6 meter)	Led verlichting	Circa 7.500 stuks
Hoge masten (>6 meter)	Led verlichting	Circa 3.600 stuks
	Zonnecellen op verlichting toegepast	Circa 100 stuks

9. Combinatie van meest gunstige

Uit de financiële overzichten verderop in deze memo blijkt dat het verwijderen van verlichting en het toepassen van avondverlichting financieel de meest gunstige opties zijn. Deze zijn samen met Led verlichting in één variant gecombineerd. De consequenties daarvan zijn als volgt.

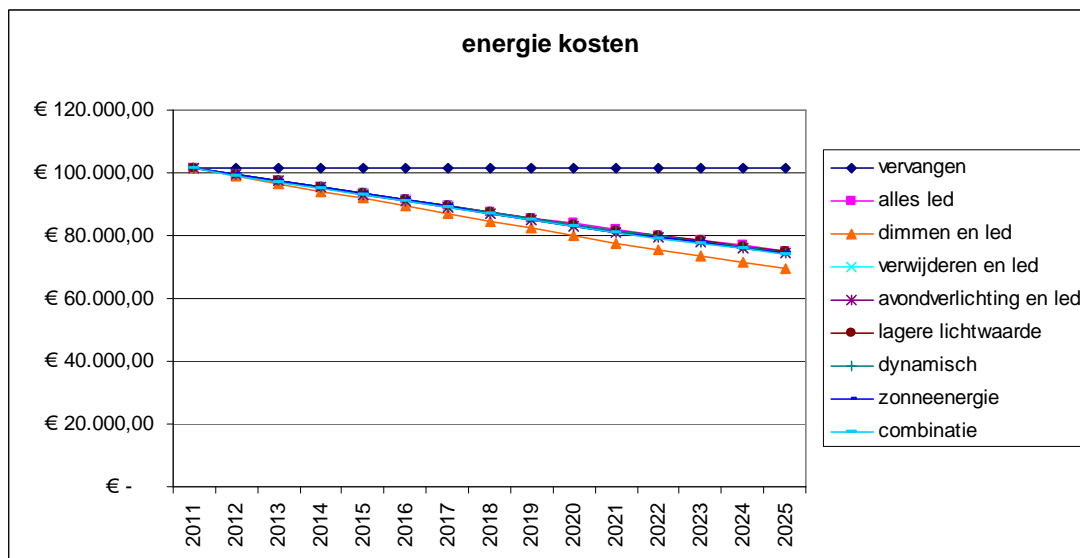
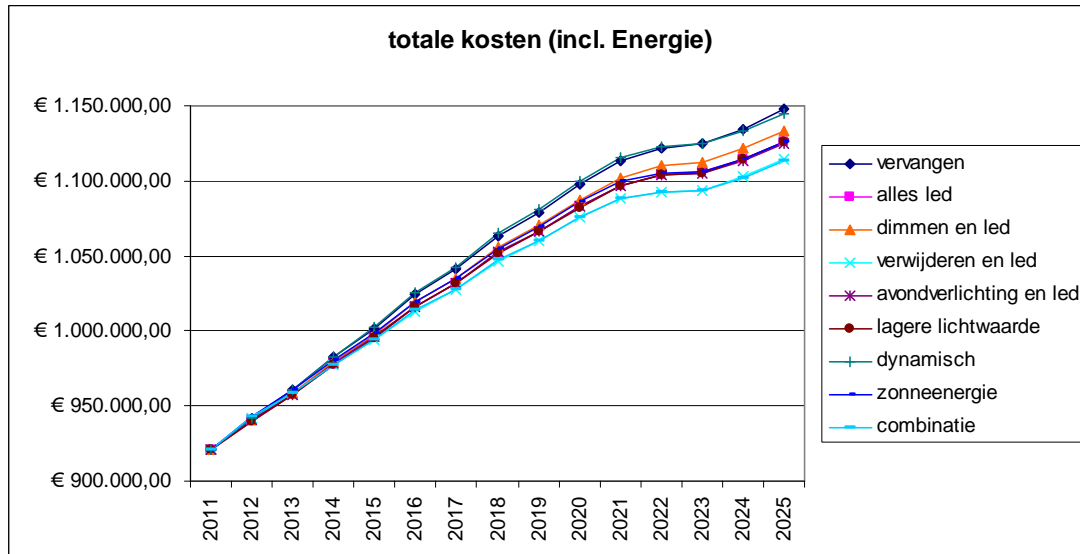
Verkeersveiligheid	Het verwijderen of 's nachts uitschakelen van de verlichting heeft een negatieve invloed op de verkeersveiligheid. Deze invloed is beperkt, omdat de belangrijke punten in het buitengebied wel verlicht blijven, doorgaande wegen en woonwijken wel verlicht blijven.
Sociale veiligheid	Het verwijderen of 's nachts uitschakelen van de verlichting zal een negatieve invloed hebben op de sociale veiligheid.
Criminaliteit, vandalisme (inbraken e.d.)	Door het verwijderen of 's nachts uitschakelen van de verlichting kan de criminaliteit en het vandalisme toenemen door de donkere stukken.
Klantvriendelijkheid	Doordat masten in het midden van de nacht uit staan, zullen er meer meldingen van storingen komen. Daarnaast zullen er klachten komen over de donkere stukken en zal het gevoel van onveiligheid toenemen.
Richtlijnen	Deze verlichting voldoet niet aan de richtlijnen.

De armaturen worden aan het einde van hun levensduur vervangen op de volgende wijze.

Type	Scenario	Aantal na vervangen
Lage masten (<6 meter)	Led verlichting	Circa 7.500 stuks
Hoge masten (>6 meter)	Led verlichting, in het buitengebied verdwijnen 100 armaturen	Circa 3.400 stuks
	Avond verlichting toegepast	Circa 200 stuks

Financieel

Alle negen scenario's zijn financieel doorgerekend. Hierbij is rekening gehouden met de totale kosten (incl. energie). De resultaten staan in de volgende grafieken weergegeven. Daarbij moet opgemerkt worden dat het gaat om indicatieve bedragen, die op gemiddeldes en aannames gebaseerd zijn. Een verdere uitwerking kan een betrouwbaarder inzicht in de kosten geven. Dit geldt met name voor de dynamische verlichting en de verlichting op zonne-energie. De kosten hiervoor zijn in grote mate afhankelijk van de situatie in de praktijk, dat er grote kans bestaat dat ze veel hoger uitvallen.

Uit deze grafieken blijkt dat de scenario's dicht bij elkaar liggen. In ieder geval is helder dat de huidige verlichting 1:1 vervangen (scenario 1, vervangen) de minst gunstige oplossing is. Overigens is het scenario met de dynamische verlichting (scenario 7) ongeveer even duur als scenario 1. Het verwijderen

van verlichting in combinatie met avondverlichting is financieel de meest gunstige oplossing (scenario 9, combinatie). Wat betreft energiegebruik is dimmen het meest gunstig. Als energie leidend zou zijn, dan zijn er nog andere combinaties denkbaar die tot een gunstiger beeld leiden.

De bedragen van de belangrijkste scenario's zijn ook in de volgende tabel weergegeven.

	vervangen	alles led		combinatie	
	kosten	kosten	Bezuiniging (t.o.v. scenario vervangen)	kosten	Bezuiniging (t.o.v. scenario vervangen)
2012	€ 942.000,00	€ 940.000,00	€ 2.000,00	€ 943.000,00	€ 1.000,00-
2013	€ 960.000,00	€ 957.000,00	€ 3.000,00	€ 958.000,00	€ 2.000,00
2014	€ 982.000,00	€ 977.000,00	€ 5.000,00	€ 978.000,00	€ 4.000,00
2015	€ 1.002.000,00	€ 995.000,00	€ 7.000,00	€ 994.000,00	€ 8.000,00
2016	€ 1.024.000,00	€ 1.016.000,00	€ 8.000,00	€ 1.014.000,00	€ 10.000,00
2017	€ 1.041.000,00	€ 1.032.000,00	€ 9.000,00	€ 1.028.000,00	€ 13.000,00
2018	€ 1.063.000,00	€ 1.052.000,00	€ 11.000,00	€ 1.047.000,00	€ 16.000,00
2019	€ 1.079.000,00	€ 1.066.000,00	€ 13.000,00	€ 1.060.000,00	€ 19.000,00
2020	€ 1.097.000,00	€ 1.083.000,00	€ 14.000,00	€ 1.075.000,00	€ 22.000,00
2021	€ 1.113.000,00	€ 1.097.000,00	€ 16.000,00	€ 1.088.000,00	€ 25.000,00
2022	€ 1.122.000,00	€ 1.104.000,00	€ 18.000,00	€ 1.092.000,00	€ 30.000,00
2023	€ 1.125.000,00	€ 1.106.000,00	€ 19.000,00	€ 1.094.000,00	€ 31.000,00
2024	€ 1.135.000,00	€ 1.114.000,00	€ 21.000,00	€ 1.102.000,00	€ 33.000,00
2025	€ 1.148.000,00	€ 1.126.000,00	€ 22.000,00	€ 1.114.000,00	€ 34.000,00

De genoemde bedragen zijn exclusief areaaluitbreiding en exclusief prijsindexatie. Voor 2011 is € 950.000 voor verlichting in de begroting opgenomen (FCL 62100205, ECL 34296 en 34297). Dit bedrag zal dus de komende jaren in ieder geval omhoog moeten.